

Bruselj, 10.10.2012
COM(2012) 581 final

SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

INSTRUMENT ZA PREDPRISTOPNO POMOČ (IPA)
SPREMENJENI VEČLETNI ORIENTACIJSKI FINANČNI OKVIR ZA LETO 2013

SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

INSTRUMENT ZA PREDPRISTOPNO POMOČ (IPA) SPREMENJENI VEČLETNI ORIENTACIJSKI FINANČNI OKVIR ZA LETO 2013

Uvod

Večletni orientacijski finančni okvir za instrument za predpristopno pomoč (IPA) je namenjen zagotovitvi podatkov o okvirni razčlenitvi skupnih sredstev IPA, ki jo predlaga Komisija v skladu s členom 5 Uredbe (ES) št. 1085/2006 o vzpostavitvi IPA¹. Deluje kot vez med političnim okvirom znotraj širitvenega paketa in proračunskim postopkom. Dokumenti večletnega orientacijskega načrtovanja, ki so pripravljene za vsako državo upravičenko, za program, namenjen več upravičenkam, in za čezmejno sodelovanje ter na podlagi katerih se dodeli predpristopna pomoč, upoštevajo okvirno razčlenitev, ki je predlagana v večletnem orientacijskem finančnem okviru.

Večletni orientacijski finančni okvir temelji na triletnem ciklu sprotnega načrtovanja programov. Praviloma se večletni orientacijski finančni okvir za leta N, N + 1 in N + 2 predloži v zadnjem četrtletju leta N – 2 kot del širitvenega paketa in predstavlja predlagano finančno izvedbo političnih prednostnih nalog, določenih v samem paketu, ob upoštevanju finančnega okvira. Ker je leto 2013 zadnje proračunsko leto za IPA, zajema ta večletni orientacijski finančni okvir samo spremembe, predvidene v tem letu. Navaja dodelitev sredstev za predpristopno pomoč po državah in komponentah za leto 2013, poleg tega pa tudi oceno sredstev za program, namenjen več upravičenkam, in odhodkov za podporo.

Kot v preteklih letih objavljeni večletni orientacijski finančni okvir izhaja iz trenutnega statusa zadevnih držav. Tako odraža spremembo statusa Srbije, ki je postala država kandidatka februarja 2012², in predvideni datum pristopa Hrvaške 1. julija 2013.

Splošne politične prednostne naloge za predpristopni proces so določene v partnerstvih za pristop in evropskih partnerstvih, letnih poročilih o napredku ter strateškem dokumentu o širitvi, vključenih v širitveni paket, ki se vsako jesen predloži Evropskemu parlamentu in Svetu.

Strateško finančno načrtovanje

1. DODELITEV SREDSTEV PO DRŽAVAH

Izhodišče za dodelitve v letu 2007 sta bili zavezi Komisije, da nobena država upravičenka leta 2007 ne bo prejela manj kot leta 2006 ter da Albanija ter Bosna in Hercegovina ne bi smeli prejeti manj od letnega povprečja sredstev, ki sta jih prejeli med letoma 2004 in 2006. Druga zaveza je odražala dejstvo, da se je večji del sredstev za ti državi izplačal v letu 2004.

¹ UL L 201, 31.7.2006, str. 82–93.

² Komponente III, IV in V za Srbijo se odprejo, če Svet in Evropski parlament sprejmeta spremembo Uredbe (ES) št. 1085/2006, kot jo predlaga Komisija (COM(2012) 329 z dne 20. junija 2012).

Zneski od leta 2008 naprej so bili izračunani na podlagi dodeljenih sredstev na prebivalca, ki so se v preteklosti navajala kot približek potreb in učinka. Na podlagi tega ukrepa se je raven na prebivalca za vsako od potencialnih držav kandidatk zahodnega Balkana v času sedanjega finančnega okvira povečala glede nad povprečje iz obdobja 2004–2006, ki je znašalo 23 EUR na prebivalca (v cenah iz leta 2004), ki so jih države prejele v okviru programa CARDS³. Upoštevana je bila splošna razčlenitev sredstev po državah, razen za Kosovo⁴, ki je prejelo višja sredstva IPA. Leta 2008 je proračunski organ namreč odobril 60 milijonov EUR v okviru obsežnejšega zagotavljanja novih sredstev za podporo stabilnosti in razvoja na Kosovu. K temu je bila dodana še prerazporeditev v višini nadaljnjih 60 milijonov EUR iz neporabljenih odobritev v okviru makrofinančne pomoči. Leta 2009 so bile na podlagi dogovora na konferenci donatorjev, ki je potekala julija 2008, prevzete dodatne obveznosti v višini 40 milijonov EUR.

Za Hrvaško in Nekdanjo jugoslovansko republiko Makedonijo je dodeljena raven nad 30 EUR na prebivalca (v cenah iz leta 2004). Financiranje za Hrvaško bo v zadevnem obdobju ostalo na enaki ravni. Glede na pričakovani datum pristopa Hrvaške dne 1. julija 2013 se bo dodelitev sredstev Hrvaški v okviru IPA znižala na polovico zneskov, ki so bili prvotno predvideni za navedeno leto, razen za razvoj podeželja, za kar bo dodelitev za leto 2013 ohranjena v celoti na ravni, ki je bila prvotno predvidena. Finančna sredstva na prebivalca, namenjena Nekdanji jugoslovanski republici Makedoniji, pa se bodo ne glede na velikost te države še naprej povečevala, glede na najnižji znesek financiranja, potreben za ustrezno upravno zmogljivost.

Finančna sredstva na prebivalca, namenjena Črni gori, so višja kot v drugih državah, ker je ne glede na velikost države za vzpostavitev ustrezne upravne zmogljivosti potreben določen najnižji znesek financiranja.

Pomoč Turčiji na prebivalca se bo ob upoštevanju velikosti in absorpcijske sposobnosti države v obdobju 2007–2013 postopoma povečevala.

Islandija je zaradi svoje usklajenosti z zakonodajo EU prek Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru ter gospodarske in socialne razvitosti izjema med državami kandidatkami. Zato je bilo dogovorjeno, da bo pomoč v okviru IPA prejela izključno v okviru komponente I, ki jo upravlja Komisija. Financiranje zajema tri leta in se je začelo v letu 2011.

2. DODELITEV SREDSTEV PO KOMPONENTAH

IPA se izvaja v okviru naslednjih petih komponent: I – pomoč pri prehodu in vzpostavljanje institucij; II – čezmejno sodelovanje; III – regionalni razvoj; IV – razvoj človeških virov; in V – razvoj podeželja.

Komponenta I, pomoč pri prehodu in vzpostavljanje institucij, zajema vse ukrepe vzpostavljanja institucij in naložbe, povezane s pravnim redom; državam upravičenkam pomaga vzpostaviti zmogljivosti na področju uprave in pravosodja ter v skladu s prednostnimi nalogami obravnava ukrepe za sodelovanje, ki niso izrecno zajeti v drugih komponentah.

³ Predhodnik IPA v regiji (pomoč Skupnosti za obnovo, razvoj in stabilizacijo), ki se je izvajal v obdobju 2000–2006.

⁴ To poimenovanje ne posega v stališča glede statusa ter je v skladu z RVSZN 1244 in mnenjem Meddržavnega sodišča o razglasitvi neodvisnosti Kosova.

Komponenta II, čezmejno sodelovanje, podpira čezmejne dejavnosti med državami upravičenkami ter med državami upravičenkami in državami članicami; zajema tudi ustrezno udeležbo upravičenk IPA v nadnacionalnih programih sodelovanja Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR) v okviru cilja teritorialnega sodelovanja strukturnih skladov in v programih Evropskega instrumenta sosedstva in partnerstva (ENPI) za morske bazene.

Komponente III–V so na voljo samo državam kandidatkam ter naj bi jih pripravile za načrtovanje programov, izvajanje in upravljanje strukturnih skladov, Kohezijskega sklada in skladov za razvoj podeželja po pristopu, in sicer s približevanjem – čim več v okviru pravil o zunanji pomoči – izvajalskih postopkov teh skladov. Natančneje povedano skuša komponenta III, regionalni razvoj, čim bolj posnemati Evropski sklad za regionalni razvoj in Kohezijski sklad. Komponenta IV, razvoj človeških virov, pa pripravlja države kandidatke na izvajanje Evropskega socialnega sklada v okviru evropske strategije zaposlovanja. Komponenta V, razvoj podeželja, pomaga državam kandidatkam, da se pripravijo na popristopne programe za razvoj podeželja, ki jih financira EU, z izvajanjem predpristopne pomoči prek sistemov, čim bolj podobnih tistim, ki so potrebni po pristopu.

Pri določanju dodelitev sredstev po komponentah sta se ustrezno upoštevali pripravljenost decentraliziranih upravljalnih sistemov, ki so potrebni za izvajanje komponent III, IV, in V, v sedanjih državah kandidatkah in potreba, da mora biti financiranje v okviru komponente II, ki se navezuje na čezmejno sodelovanje z državami članicami, enakovredno ustreznemu financiranju ESRR iz razdelka 1b.

3. DRUGE DODELITVE SREDSTEV

Odhodki za podporo

Ta sredstva zajemajo upravne stroške, neposredno povezane z izvajanjem IPA.

Dodelitev sredstev programu, namenjenemu več upravičenkam

Programi v okviru komponente I, namenjeni več upravičenkam, so oblikovani tako, da dopolnjujejo nacionalne programe ter krepijo večstranske odnose na zahodnem Balkanu in v Turčiji. Ta strategija je osredotočena na področja, opredeljena kot ključna za evropsko povezovanje in stabilnost v regiji, ter vprašanja, v zvezi s katerimi bi morale države sodelovati. Iz teh sredstev se financirajo programi z regionalnim učinkom in/ali tisti, ki lahko dosežejo ekonomije obsega ali ekonomije povezanih proizvodov, če se izvajajo horizontalno v več državah upravičenkah.

Programi, namenjeni več upravičenkam, med drugim podpirajo Regionalno šolo za javno upravo, Srednjeevropski sporazum o prosti trgovini (CEFTA), Svet za regionalno sodelovanje, boj proti organiziranemu kriminalu, štipendije Erasmus in visokošolsko izobraževanje. Zagotavljajo tudi osnovo za mehanizem za spodbujanje razvoja civilne družbe, ki združuje podporo iz nacionalnih programov in programov IPA, namenjenih več upravičenkam. V okviru instrumenta za izmenjavo informacij in tehnično pomoč TAIEX poteka vzpostavljanje institucij na zahodnem Balkanu, v Turčiji in na Islandiji, dodeljujejo pa se tudi sredstva za revizije in ocene regionalnih in nacionalnih programov ter za dejavnosti informiranja in komuniciranja. S precejšnjim delom regionalnih in horizontalnih dodelitev se bodo še naprej podpirale potrebne naložbe za mala in srednje velika podjetja, energetska učinkovitost in razvoj infrastrukture, ki se izvajajo v tesnem sodelovanju z Evropsko investicijsko banko in drugimi mednarodnimi finančnimi institucijami. Ta podpora se bo

usklajevala znotraj investicijskega okvira za zahodni Balkan, ki je bil vzpostavljen konec leta 2009 za krepitev usklajevanja in sodelovanja med donatorji in mednarodnimi finančnimi institucijami, ki se dejavno udeležujejo na zahodnem Balkanu. Od leta 2010 je zaradi lažjega izvajanja tudi del komponente II, ki zajema udeležbo držav v čezmejnih programih sodelovanja ESRR „Sredozemlje“ in „Jugovzhodna Evropa“, namenjen več upravičenkam.

Prikaz zneskov

Razpredelnica v nadaljevanju prikazuje zgoraj navedene zneske *v tekočih cenah* in *v eurih*. Prikazane so dodelitve sredstev po državah in komponentah, pa tudi dodelitve sredstev za program, namenjen več upravičencem, ter odhodki za podporo za leto 2013 v skladu s predlogom proračuna za leto 2013. Zaradi večje preglednosti so navedeni še končni zneski prevzetih obveznosti za prejšnja leta ter posodobljeni zneski za leto 2012.

Spremenjeni večletni orientacijski finančni okvir: razčlenitev sredstev instrumenta za predpristopno pomoč za leto 2013 na dodelitve po državah in komponentah

<i>Država/komponenta</i>	<i>2007</i>	<i>2008</i>	<i>2009</i>	<i>2010</i>	<i>2011</i>	<i>2012</i>	<i>2013</i>
<i>Države kandidatke</i>							
<i>HRVAŠKA</i>							
<i>Pomoč pri prehodu in vzpostavljanje institucij</i>	49 611 775	45 374 274	45 601 430	39 483 458	39 959 128	39 969 161	17 437 970
<i>Čezmejno sodelovanje</i>	9 688 225	14 725 726	15 898 570	15 601 136	15 869 158	16 442 542	9 749 192
<i>Regionalni razvoj</i>	45 050 000	47 600 000	49 700 000	56 800 000	58 200 000	57 453 890	30 088 235
<i>Razvoj človeških virov</i>	11 377 000	12 700 000	14 200 000	15 700 000	16 000 000	15 899 000	8 546 000
<i>Razvoj podeželja</i>	25 500 000	25 600 000	25 800 000	26 000 000	26 500 000	25 820 793	27 700 000
SKUPAJ	141 227 000	146 000 000	151 200 000	153 584 594	156 528 286	155 585 386	93 521 397⁵
<i>NEKDANJA JUGOSLOVANSKA REPUBLIKA MAKEDONIJA</i>							
<i>Pomoč pri prehodu in vzpostavljanje institucij</i>	41 641 613	41 122 001	39 310 500	36 917 068	29 403 410	28 659 161	27 058 357
<i>Čezmejno sodelovanje</i>	4 158 387	4 077 999	4 371 501	4 467 526	4 524 876	3 583 373	5 093 041
<i>Regionalni razvoj</i>	7 400 000	12 300 000	20 800 000	29 400 000	39 300 000	40 949 983	50 276 471

⁵ 50 % začetne dodelitve za leto 2013 za komponente od I do IV in 100 % začetne dodelitve za leto 2013 za komponento V.

Država/komponenta	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
<i>Razvoj človeških virov</i>	3 200 000	6 000 000	7 100 000	8 400 000	8 800 000	10 288 000	10 636 000
<i>Razvoj podeželja</i>	2 100 000	6 700 000	10 200 000	12 500 000	16 000 000	17 991 604	20 157 737
SKUPAJ	58 500 000	70 200 000	81 782 001	91 684 594	98 028 286	101 472 121	113 221 606

ISLANDIJA							
<i>Pomoč pri prehodu in vzpostavljanje institucij</i>					12 000 000	11 997 400	5 810 415
SKUPAJ					12 000 000	11 997 400	5 810 415
ČRNA GORA							
<i>Pomoč pri prehodu in vzpostavljanje institucij</i>	27 490 504	28 112 552	29 832 179⁶	29 838 823	29 843 599	16 346 471	5 073 420
<i>Čezmejno sodelovanje</i>	3 909 496	4 487 448	4 667 821	3 682 690	4 310 344	4 588 551	4 668 687
<i>Regionalni razvoj</i>						7 982 738	14 752 941
<i>Razvoj človeških virov</i>						2 775 000	2 808 000
<i>Razvoj podeželja</i>						3 258 308⁷	7 285 467

⁶ Ta znesek vključuje 1,2 milijona EUR dodatnih sredstev iz izterjav v zvezi s prejšnjimi programi.

⁷ Začel se je postopek prenosa teh sredstev s komponente „Razvoj podeželja“ na komponento „Pomoči pri prehodu in vzpostavljanje institucij“.

Država/komponenta	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
SKUPAJ	31 400 000	32 600 000	34 500 000	33 521 513	34 153 943	34 951 068	34 588 515
SRBIJA							
<i>Pomoč pri prehodu in vzpostavljanje institucij</i>	181 496 352	179 441 314	182 551 643	186 206 679	190 556 810	190 600 995	196 683 533
<i>Čezmejno sodelovanje</i>	8 203 648	11 458 686	12 248 357	11 751 753	11 322 790	11 497 244	11 630 694
<i>Regionalni razvoj</i>							
<i>Razvoj človeških virov</i>							
<i>Razvoj podeželja</i>							
SKUPAJ	189 700 000	190 900 000	194 800 000	197 958 432	201 879 600	202 098 239	208 314 227
TURČIJA							
<i>Pomoč pri prehodu in vzpostavljanje institucij</i>	256 702 720	256 125 297	239 550 810	217 809 826	231 268 023	227 499 161	238 500 014
<i>Čezmejno sodelovanje</i>	2 097 280	2 874 709	3 049 190	3 090 174	5 131 977	2 174 617	2 218 109
<i>Regionalni razvoj</i>	167 500 000	173 800 000	182 700 000	238 100 000	293 400 000	356 066 389	366 882 353
<i>Razvoj človeških virov</i>	50 200 000	52 900 000	55 600 000	63 400 000	77 600 000	83 188 000	91 167 077
<i>Razvoj podeželja</i>	20 700 000	53 000 000	85 500 000	131 300 000	172 500 000	187 387 295	204 184 796

<i>Država/komponenta</i>	<i>2007</i>	<i>2008</i>	<i>2009</i>	<i>2010</i>	<i>2011</i>	<i>2012</i>	<i>2013</i>
<i>SKUPAJ</i>	<i>497 200 000</i>	<i>538 700 006</i>	<i>566 400 000</i>	<i>653 700 000</i>	<i>779 900 000</i>	<i>856 315 462</i>	<i>902 952 349</i>
<i>Potencialne kandidatke</i>							
<i>ALBANIJA</i>							
<i>Pomoč pri prehodu in vzpostavljanje institucij</i>	<i>54 318 790</i>	<i>65 237 756⁸</i>	<i>71 360 000</i>	<i>84 200 000⁹</i>	<i>84 301 650</i>	<i>85 140 996</i>	<i>84 682 966</i>
<i>Čezmejno sodelovanje</i>	<i>6 681 210</i>	<i>8 582 244</i>	<i>9 822 921</i>	<i>9 973 173</i>	<i>10 126 636</i>	<i>9 433 169</i>	<i>10 666 232</i>
<i>SKUPAJ</i>	<i>61 000 000</i>	<i>73 820 000</i>	<i>81 182 921</i>	<i>94 173 173</i>	<i>94 428 286</i>	<i>94 574 165</i>	<i>95 349 198</i>
<i>BOSNA IN HERCEGOVINA</i>							
<i>Pomoč pri prehodu in vzpostavljanje institucij</i>	<i>58 136 394</i>	<i>69 854 783</i>	<i>83 900 000</i>	<i>100 688 099</i>	<i>102 681 861</i>	<i>102 670 996</i>	<i>103 493 402</i>
<i>Čezmejno sodelovanje</i>	<i>3 963 606</i>	<i>4 945 217</i>	<i>5 207 746</i>	<i>4 696 495</i>	<i>4 746 425</i>	<i>5 197 353</i>	<i>5 342 041</i>
<i>SKUPAJ</i>	<i>62 100 000</i>	<i>74 800 000</i>	<i>89 107 746</i>	<i>105 384 594</i>	<i>107 428 286</i>	<i>107 868 349</i>	<i>108 835 443</i>
<i>KOSOVO</i>							

⁸ Ta znesek vključuje 3,12 milijona EUR dodatnih sredstev iz izterjav v zvezi s prejšnjimi programi.

⁹ Ta znesek vključuje 1,5 milijona EUR dodatnih sredstev iz izterjav v zvezi s prejšnjimi programi.

<i>Država/komponenta</i>	<i>2007</i>	<i>2008</i>	<i>2009</i>	<i>2010</i>	<i>2011</i>	<i>2012</i>	<i>2013</i>
<i>Pomoč pri prehodu in vzpostavljanje institucij</i>	68 300 000	184 700 000	106 100 000	66 100 000	66 900 000	67 000 144	68 477 942
<i>Čezmejno sodelovanje</i>	0	0	0	1 200 000	1 800 000	1 800 000	2 987 731
SKUPAJ	68 300 000	184 700 000	106 100 000	67 300 000	68 700 000	68 800 144	71 465 673
PROGRAMI ZA POSAMEZNE DRŽAVE SKUPAJ							
	1 109 427 000	1 311 720 006	1 305 072 668	1 397 306 900	1 553 046 687	1 633 662 334	1 634 058 823
PROGRAMI, NAMENJENI VEČ UPRAVIČENKAM							
<i>Pomoč pri prehodu in vzpostavljanje institucij</i>	129 571 000¹⁰	137 736 644¹¹	188 867 536¹²	141 706 551¹³	187 860 605¹⁴	207 031 122¹⁵	171 226 015
<i>Čezmejno sodelovanje</i>	0	0	0	4 921 679	5 293 313	5 672 378	6 059 026

¹⁰ Ta znesek vključuje 20,6 milijona EUR dodatnih sredstev iz izterjav v zvezi s prejšnjimi programi.

¹¹ Ta znesek vključuje 2,0 milijona EUR dodatnih sredstev iz izterjav v zvezi s prejšnjimi programi.

¹² Ta znesek vključuje 22,8 milijona EUR dodatnih sredstev iz izterjav v zvezi s prejšnjimi programi.

¹³ Znesek vključuje znižanje v višini 29 milijonov EUR za instrument za zanesljivo preskrbo s hrano, ki bo povrnjeno v letih 2011 (14 milijonov EUR), 2012 (6 milijonov EUR) in 2013 (9 milijonov EUR). Sredstva, povrnjena v teh letih, bodo uporabljena za dodelitev Islandiji. Ta znesek vključuje tudi 2,7 milijona EUR dodatnih sredstev iz izterjav v zvezi s prejšnjimi programi.

¹⁴ Ta znesek vključuje 1,6 milijona EUR dodatnih sredstev iz izterjav v zvezi s prejšnjimi programi.

¹⁵ Ta znesek vključuje 32,1 milijona EUR dodatnih sredstev iz izterjav v zvezi s prejšnjimi programi.

<i>Država/komponenta</i>	<i>2007</i>	<i>2008</i>	<i>2009</i>	<i>2010</i>	<i>2011</i>	<i>2012</i>	<i>2013</i>
<i>ODHODKI ZA PODPORO</i>							
	<i>44 793 000</i>	<i>51 950 000</i>	<i>47 648 000</i>	<i>47 393 000</i>	<i>52 183 900</i>	<i>52 747 050</i>	<i>53 302 924</i>
<i>SKUPAJ PRIHODKI</i>							
	<i>1 263 200 000</i>	<i>1 501 406 650</i>	<i>1 541 588 204</i>	<i>1 591 328 130</i>	<i>1 798 384 505</i>	<i>1 899 112 884</i>	<i>1 864 646 788</i>

Zneski so izraženi v eurih in tekočih cenah.